

PROGRAM WYCHOWAWCZY HUFCA ZHP SOKOŁÓW PODLASKI

im. JANUSZA KORCZAKA „AKTYWNY OBYWATEL” na rok 2011

Rok 2011 decyzją Rady Unii Europejskiej ustanowiony został Europejskim Rokiem Działalności Wolontariackiej na rzecz aktywnego obywatelstwa.

Niech te motta, zainspirują kadrę Hufca do realizacji tego programu i włączenia go do planów pracy jednostek oraz zachęcą do aktywnej postawy obywatelskiej na forum szkoły/miejsca działalności drużyny/ gromady/ kręgu, w miejscu zamieszkania i na forum hufca:

Mieć zaszczyt, traktować harcerską służbę jako zaszczytny obowiązek, nie oczekując nagród, odznaczeń, wyróżnień. I tylko jedna nagroda za służbę: poczucie spełnionego obowiązku, oceniane we własnym sumieniu.

Nie medale, nie premie, nie dyplomy, tylko – a może aż – spokojne sumienie, źródło wewnętrznego zadowolenia, szczęścia

hm. Stefan Mirowski

Jeśli potrzeba państwu czy społeczeństwu jakiegokolwiek pomocy naszego działania, to powinniśmy w tym kierunku uczynić wszystko

hm. Aleksander Kamiński

Nie pytaj, co kraj może zrobić dla Ciebie. Pytaj co ty możesz zrobić dla kraju

J.F. Kennedy

Ten, kto jest prawdziwym harcerzem, będzie nie tylko dobrym obywatelem z punktu widzenia uczuć i zdolności jednorazowego poświęcenia się, ale dobrym rolnikiem, robotnikiem, rzemieślnikiem, kupcem, uczonym, artystą, żołnierzem, żeglarzem, pilotem, odkrywcą i podróżnikiem; zależnie od tego, gdzie mu wypadnie pracować.

Michał Grażyński, pierwszy Przewodniczący ZHP

Istotą harcerskiego działania jest przede wszystkim pełna realizacja ideału harcerskiej służby, rozumiana jest jako **służba Bogu- wynikająca z wiary bądź osobistego stosunku do duchowych wartości życia – takich jak miłość, prawda, dobro, sprawiedliwość, wolność, piękno, przyjaźń, braterstwo, wiara, nadzieja; lojalność wobec religii, która je wyraża, i akceptacji obowiązków, które z niej wynikają..., **służba Polsce**– wynikająca z poczucia przynależności do wspólnoty narodowej i kulturowej, miłości Ojczyzny, godności narodowej, szacunku dla państwa i jego historii.**

- służba sobie i innym– wynikająca z osobistej odpowiedzialności za indywidualny rozwój i z osobistego stosunku do społeczeństwa, poczucia odpowiedzialności za rodzinę, lokalną społeczność, kraj i cały świat, a także z szacunku dla innych i do świata przyrody.

Kto ma silną wolę i chęć służby ludziom, temu życie będzie pięknym snem.

Janusz Korczak

Mam szczerą wolę (...)nieść chętną pomoc bliźnim(...)

PROPOZYCJE DLA ZUCHÓW

Cele:

- Kształtowanie aktywnych postaw wśród zuchów.
- Poznanie społeczności w jakiej żyją, nabycie elementarnej wiedzy o Polsce, swym regionie, powiecie, gminie.
- Nabycie wiedzy na temat wolontariatu.

Zadania:

1. Realizacja zadań Propozycji Programowej „Mam Szczerą Wolę” Głównej Kwatery ZHP i Rzecznika Praw Dziecka.
2. Realizacja zadań Hufcowej Odznaki Korczakowskiej.
3. Odnalezienie w środowiskach śladów aktywnej służby instruktorskiej również tam, gdzie obecnie nie działa ZHP.
4. Udział w sesjach rad powiatu, miast i gmin, aktywna współpraca z samorządowcami.
5. Zdobywanie sprawności: „Piłsudczyk”, „Młody Obywatel”, „Pomocna dłoń”, „Ambasador przyjaźni” lub innej związanej z tematyką z celem i programem.
6. Udział w obchodach świąt narodowych i kościelnych.
7. Uporządkowanie miejsc pamięci narodowej, zapalenie zniczy, złożenie kwiatów.
8. Zorganizowanie uroczystej zbiórki, ogniska z udziałem rodziców i przyjaciół. „Poszukiwanie wzorców aktywności obywatelskiej”.
9. Udział w V Harcerskiej Pieszej Pielgrzymce do Miedzny w dniu św. Jerzego patrona harcerzy.
10. Akcje pomocy innym np.: „I ty możesz zostać Świętym Mikołajem”

PROPOZYCJE DLA HARCERZY

Cele:

- Rozbudzanie chęci własnego rozwoju.
- Poznanie przez harcerzy mocnych i słabych stron społeczności w której żyją, poszerzenie wiedzy o demokracji.
- Poszerzenie wiedzy o ustroju państwa.
- Nabycie wiedzy na temat wolontariatu.

Zadania:

1. Realizacja zadań Propozycji Programowej „Mam Szczerą Wolę” Głównej Kwatery ZHP i Rzecznika Praw Dziecka.
2. Realizacja zadań Hufcowej Odznaki Korczakowskiej.
3. Odnalezienie w środowiskach śladów aktywnej służby instruktorskiej również tam, gdzie obecnie nie działa ZHP.
4. Organizacja spotkań i aktywna współpraca z samorządowcami.
5. Aktywne włączanie się w przedsięwzięcia hufcowe :
  - Obchody Dnia Myśli Braterskiej
  - Obchody Dnia Ziemi
  - Festiwal Kultury Harcerskiej
  - Harcerska Akcja Letnia.
  - Zlot Hufca.
  - Służba przekazywania Betlejemskiego Światła Pokoju
  - V Harcerska Pielgrzymka do Miedzny w dniu św. Jerzego patrona harcerzy.
  - Droga Krzyżowa ulicami miasta.
  - Procesja Bożego Ciała.
6. Zdobywanie sprawności: Młody Wyborca, Mówca, Orator, Przyjaciel
7. Praca z bohaterem (hufca, drużyny):
8. Otoczenie stałą opieką Miejsc Pamięci Narodowej.
9. Pełnienie Harcerskiej Służby Pamięci - 1 i 2 oraz 11 Listopada.

PROPOZYCJE DLA HARCERZY STARSZYCH

Jesteście znakiem nadziei w naszych czasach.(...)

*Otwieracie niewyczerpane źródła poświęcenia, dobroci, (...)
które wypływają z ludzkiego serca” (Jan Paweł II w liście do wolontariuszy)*

Cele:

- Poznanie i zrozumienie zmian zachodzących we współczesnej Europie.
- Poczucie więzi ze swoją miejscowością, powiatem, gminą, województwem; podjęcie konkretnej służby na rzecz „małej Ojczyzny”.
- Propagowanie harcerskiego stylu życia oraz aktywnego zachowania.
- Rozbudzanie chęci własnego rozwoju.
- Stosowanie zasad „fair play” w życiu i w kontaktach z rówieśnikami.
- Nabycie wiedzy na temat wolontariatu.

Zadania:

1. Realizacja zadań Propozycji Programowej „Mam Szczerą Wolę” Głównej Kwatery ZHP i Rzecznika Praw Dziecka.
2. Realizacja zadań Hufcowej Odznaki Korczakowskiej.
3. Odnalezienie w środowiskach śladów aktywnej służby instruktorskiej również tam, gdzie obecnie nie działa ZHP.
4. Organizacja spotkań i aktywna współpraca z samorządowcami.
5. Zorganizowanie pomocy dla dzieci z Domów Pomocy Społecznej.
6. Wyszukanie i zaprezentowanie postaci, które w swoim życiu wyróżniły się aktywnością na rzecz wspólnoty lokalnej.
7. Nawiązanie współpracy z organizacjami wolontariackimi działającymi w naszym kraju.
8. Aktywne włączanie się w przedsięwzięcia hufcowe (zgodnie z kalendarzem imprez).
9. Praca z bohaterem (hufca, drużyny):

Łatwiej jest czegoś dokonać, jeśli ma się świadomość, że można to zrobić podobnie jak ktoś komu się udało.

PROPOZYCJE DLA WĘDROWNIKÓW

Zamiast czekać na pomoc innych, sami napełniamy nasze życie dobrocią

(kardynał Stefan Wyszyński)

Cele:

- Postępowanie zgodne z harcerskim stylem życia i Kodeksem Wędrownika.
- Samodzielne planowanie swojego czasu.
- Inicjowanie różnorodnych zadań, podejmowanie nowych wyzwań.
- Odnajdywanie swego miejsca w społeczeństwie.
- Wcielanie w życie idei służby i pracy nad sobą.
- Przyczynianie się do poprawy poczucia solidarności ze społeczeństwem oraz do propagowania aktywnej postawy obywatelskiej.

Zadania:

1. Realizacja zadań Propozycji Programowej „Mam Szczerą Wolę” Głównej Kwatery ZHP i Rzecznika Praw Dziecka.
2. Realizacja zadań Hufcowej Odznaki Korczakowskiej.
3. Odnalezienie w środowiskach śladów aktywnej służby instruktorskiej również tam, gdzie obecnie nie działa ZHP.
4. Organizacja spotkań i aktywna współpraca z samorządowcami.
5. Przygotowanie materiałów na kuźnicę dla harcerzy starszych, wędrowników i instruktorów na temat „Odpowiedzialność harcerskiego opiekuna i wychowawcy”.
6. Prezentacja multimedialna „Autorytety demokracji”.
7. Zaprezentowanie swoich działań w środowisku lokalnym- w szkole, w mieście, w gminie, w powiecie.
8. Nawiązanie współpracy ze światowymi organizacjami wolontariackimi.

9. Zdobywanie sprawności mistrzowskich, znaków służb, specjalności zgodnie z ideą wędrownicza 'Służba i Wyczyn' Aktywne włączanie się w przedsięwzięcia hufcowe (zgodnie z kalendarzem imprez).

PROPOZYCJE DLA INSTRUKTORÓW

Wiadomo, że na wolontariacie opiera się nasz harcerski ruch. Wszyscy pamiętamy te magiczne słowa *"Mam szczerą wolę..."*, które zapadają głęboko w sercach... i motywują do codziennej pracy nas, harcerskich wolontariuszy.

„Prawdziwy instruktor harcerski, to najlepszy obywatel swojej wioski, miasteczka, Rzeczypospolitej. Jeśli chcemy, aby społeczeństwo uznało w nas czynnik wartościowy i realny, to na sobie żywym przykładem, męskim czynem i wytrwałą pracą wykazać musimy, czym Harcerstwo w istocie jest. Tędy droga – a nie gdzie indziej.”
Henryk Glass

Druhno Drużynowa! Druhu Drużynowy!

Na Tobie spoczywa szczególna odpowiedzialność- odpowiedzialność harcerskiego wychowawcy.(...) Kiedy nosisz granatowy sznur na mundurze, pełnisz najważniejszą funkcję w naszej organizacji. To od Ciebie zależy, jakie będzie najmłodsze pokolenie, to Ty pokazujesz harcerzom ich prawa, uczysz demokracji, wskazujesz im ich możliwości. Prawo Harcerskie, Prawa Dziecka- to prawa dotyczące wartości, które szczególnie musisz szanować. To przecież z Ciebie biorą przykład i Ciebie słuchają. Jesteś tym, kto wskazuje, jak w życiu postępować. Zgodnie z metodą harcerską- nie nakazujesz, ale pomagasz wejść na właściwą ścieżkę. (...) Oddajemy w Twoje ręce materiał, który ma za zadanie pomóc Ci w pracy wychowawczej. Znajdziesz w nim wskazówki i pomysły pomagające w kształtowaniu młodych ludzi w Twojej gromadzie lub drużynie.

(hm. Małgorzata Sinica Naczelnik ZHP w propozycji programowej „Mam szczerą wolę”

Cele:

Propagowanie idei wolontariatu – „wolontariat to bezinteresowne poświęcenie, to aktywność, w której ludzie pomagają innym, biorą również coś dla siebie: zdobywają nowe doświadczenia, rozwijają się łagodzą poczucie samotności, poznają nowych ludzi. Jest to wzajemna wymiana wartości i- co najważniejsze-tworzenie ważnych więzi społecznych”.

Aktywizowanie instruktorów i środowisk harcerskich do podejmowania nowych działań.

- Wskazywanie kierunków rozwoju harcerstwa w nowym stuleciu.
- Promowanie harcerstwa w środowiskach lokalnych.
- Promocja służby jako fundamentu harcerskiego wychowania.
- Promocja tradycji harcerskiej służby na przestrzeni 100-lecia Harcerstwa.
- Organizacja wspólnej służby podczas Zlotu Hufca, Dni Chorągwi Mazowieckiej, uroczystości patriotyczno-religijnych w Treblince, akcji Betlejemskie Światło Pokoju .

Zadania:

1. Realizacja zadań Propozycji Programowej „Mam Szczerą Wolę” Głównej Kwatery ZHP i Rzecznika Praw Dziecka.
2. Realizacja zadań Hufcowej Odznaki Korczakowskiej.
3. Przybliżenie wychowankom wybranych postaci – przykładów aktywnej służby na rzecz narodów świata, kraju, wiary, jedności, patriotyzmu, rozwoju społeczności lokalnych, Harcerstwa Polskiego np. Janusza Korczaka, Olgi i Andrzeja Małkowskich, Aleksandra Kamińskiego, Stefana Mirowskiego, Jana Pawła II, ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego, Tadeusza Kościuszki, **oraz Harcerstwa Sokolowskiego** hm. Danuty Rabek, hm. Michała Woźniaka, hm. Kazimierza Miłobędzkiego, hm. Marii Łady, hm. Zofii Kupisz, hm. Romana Lecyka, hm. Zofii Wyszyńskiej, hm. Adama Talachy, hm. Jerzego Rabka i innych, którzy odeszli z naszych szeregów na „wieczną wartę”.
4. Udział w sesjach rad powiatu, miast i gmin, aktywna współpraca z samorządowcami.
5. Odnalezienie w środowiskach śladów aktywnej służby instruktorskiej również tam, gdzie obecnie nie działa ZHP.
6. Pozyskiwanie nowych instruktorów oraz tych, którzy działali kiedyś – **”Kto wraca, tego przyjmijcie tak, jak gdyby nigdy nie odchodził”**
7. Zorganizowanie wieczornicy instruktorskiej : **„Odpowiedzialność i poświęcenie w służbie instruktorskiej”**
8. Inicjowanie współpracy z Domami Dziecka i Domami Opieki Społecznej, MOPS-ami, GOPS-ami, CARITAS, CPS, PCK, ORPA, Szpitalem, Związkiem Emerytów i Rencistów, Ośrodkiem Edukacji Środowiskowej „Wiąz”.
9. Niesienie pomocy ludziom potrzebującym, pokrzywdzonym przez los.
10. Organizowanie biwaków i innych imprez harcerskich w różnych środowiskach.
11. Organizowanie spotkań instruktorskich, budowanie wspólnoty hufca - **„Instruktorski zwiążmy krąg, niech przyjaźń krzepi siłę naszych rąk”**
12. Pełnienie funkcji wychowawczych podczas HAL i zachęcenie wychowanków do uczestnictwa w obozach drużyn, podczas zgrupowania obozów hufca.
13. Tworzenie kręgów przyjaciół przy gromadach/drużynach.
14. Rozwój instruktorski poprzez zdobywanie kolejnych stopni, samokształcenie i samodoskonalenie.
15. Wspólna troska i dbałość o dobro naszego hufca jakim są zasoby ludzkie i materialne.

Mimo upływu czasu i zmieniającej się rzeczywistości nadal aktualne są słowa Andrzeja Małkowskiego:

„Że każdy w miarę możliwości do wspólnej pracy przyczynić się powinien – to jasne !”

Opracowanie: hm. Bożenna Hardej, phm Grzegorz Nowotniak
hm. Barbara Żaboklicka, phm. Marianna Popławska